

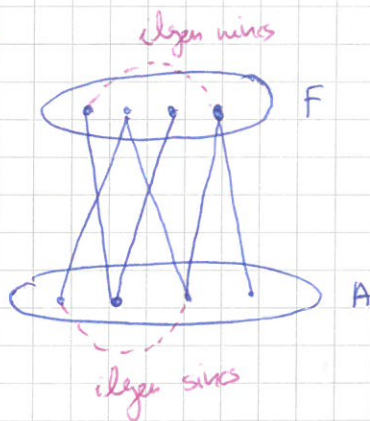
2018. 05. 05.

5. konzultáció

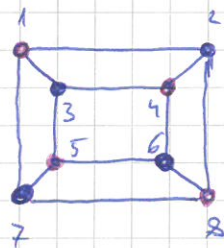
Kombinatorika

páros gráfok jönnek.

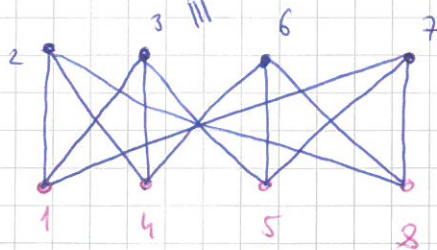
Def.: Egy G gráf páros, ha csúcsait két osztályba lehet sorolni úgy, hogy a gráf $\forall$ e két osztály közötti halmaz, tehát az osztályon belül nincs él.

Másik példa:

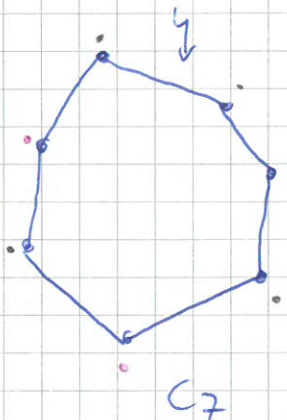
két osztály: kék, piros.

Alternatív definíció: G gráf páros $\Leftrightarrow G$ csúcsait 2 színnel lehet megszínezni úgy, hogy $\forall$ e két végpontja különböző színt kap.

Nézzünk egy feladatot!

Egy páratlan hosszú kör páros-e?

úgy látszik, hogy nem.

Nem, egy csúcsból kiindulva a kör mentén csak felváltva színezhetjük a csúcsokat két színnel, de ott a kiinduló csúcs színeét kapnánk másik színnel, ami nem megengedett. $\Rightarrow$ nem páros C_7 .

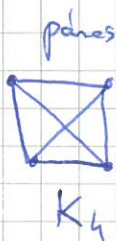
Köv.: Ha egy gráfban van páratlan hosszú kör $\Rightarrow$ a gráf nem lehet páros.

Ha nincs páratlan hosszú kör $\Rightarrow$ a gráf páros.

Ez egy állítás, ez is igaz.

Tehát: G páros $\Leftrightarrow G$ -ben nincs páratlan kör.
Nem bizonyítjuk.

4. feladat. 14/a.

DE TRIVIALISAN PÁROS.

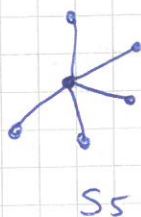
K_4, K_5, K_6 nem párosak,
nem tartalmaznak K_3 -at! $\square$

$\uparrow$ ez pont egy páratlan hosszú kör.

További példa:

4/14/C.

n -élű csillag:

nincs benne semmilyen kör
 $\Downarrow$
 páros.

Hasonlóan: minden fa páros.

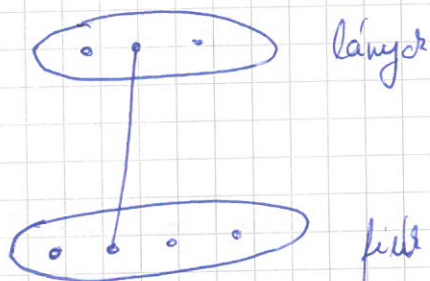
HF: 4/15.

4/16.

$$5 \cdot 3 + 5 + 8 \cdot 6 = 20 + 8 \cdot 6.$$

15
 20

csúcsok: $5 + 1 + 8 = 14.$

táncolás szellőztetés

eg. páros gráfok.

el $\equiv$ az adott két illeltő
 táncolt egymással

A gráf felsőfokú van-e felsőfokú:

Feladat: nincs olyan páros gráf, melynek a felsőfokú: páros

3, 3, 3, 3, 3, 5, 6, 6, 6, 6, 6, 6, 6.

Felsőfokú 1 osztályban: élér száma;

Ésnevel:

Páros gráfban (A, F) csúcsokhoz igaz, hogy

$$\sum_{v \in A} d(v) = \sum_{v \in F} d(v) = |E(G)|.$$

alsó felsőfokú   felső felsőfokú
 (3)

De a feladatbeli felszámolást nem lehet két csoportra osztani úgy, hogy a két csoportban megegyezzen a felszámosság.

Bárhol osztjuk két csoportra, az 5-et tartalmazó csoportban a felszámosság nem osztható hárommal (az összeg $3k+2$ alakú), a másik csoportban az összeg $3k$ -alakú, tehát nem egyenlő. $\square$

Színezési csúcsok:

Def.: Adott egy P halmaz ("paletta").

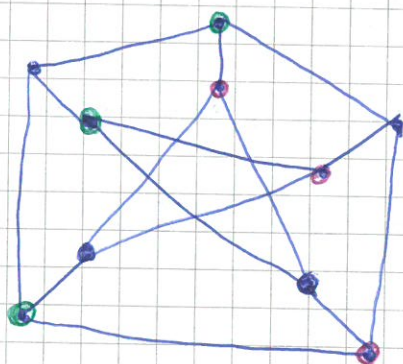
A G gráf csúcsszínezése egy $V(G) \rightarrow P$ leképezés.

pl.: $P = \{\text{piros, kék, zöld}\}$

Egy csúcsszínezés jó, ha minden él két végpontja különböző színt kap.

Azt mondjuk, hogy G jól színezhető k színnel, ha létezik $V(G) \rightarrow \{1, \dots, k\}$ ilyen palettájú jó színezés.

(pl.)

Peterson-gráf

3 színnel színezhető

Megj.:

G páros $\Leftrightarrow G$ jól színezhető 2 színnel.

Def.: Egy G gráf kromatikus száma (jelölése: $\chi(G)$) az a legkisebb szám, ahány 2 színrel G jól színezhető.

Megj.: (színezésszerűen csak egy színi gráffal foglalkozunk.
(Ha van kemény: nincs jó színezés).

pl.: Petersen-gráf kromatikus száma 3.

HF.: 4/20/ G_3

4/20/ G_2 $\chi(G_2) \leq 3 \Leftrightarrow G_2$ jól színezhető 3 színnel
(lásd előbb)

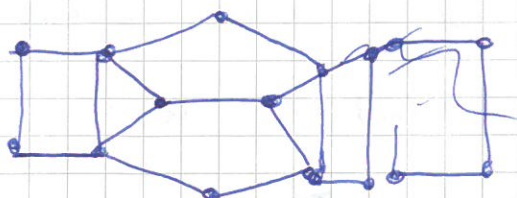
$\chi(G_2) \geq 3 \Leftrightarrow G_2$ 3-nál kevesebb színnel nem színezhető jól

$\Rightarrow \chi(G) = 3$

G_2 nem páros gráf, hat van benne 5 hosszú (párhuzamos)

$\Rightarrow G_2$ nem színezhető jól két színnel.

4/20/ G_1

negyfelé íj.

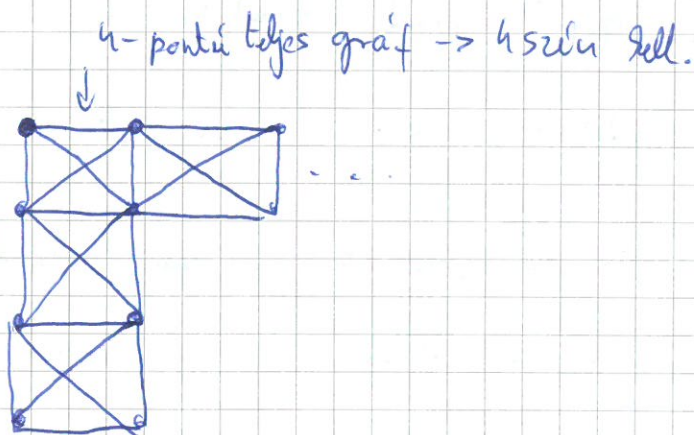
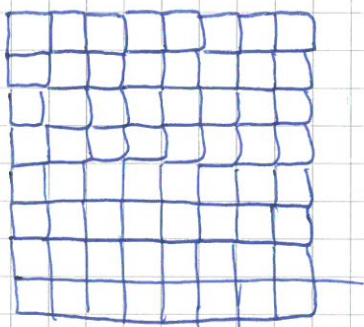
2 szín nem elég $\Leftrightarrow$ van benne párhuzamos 5.

3 színnel könnyen beábrázolható, hogy jól színezhető.

$\Downarrow$
 $\chi(G_1) = 3.$

□

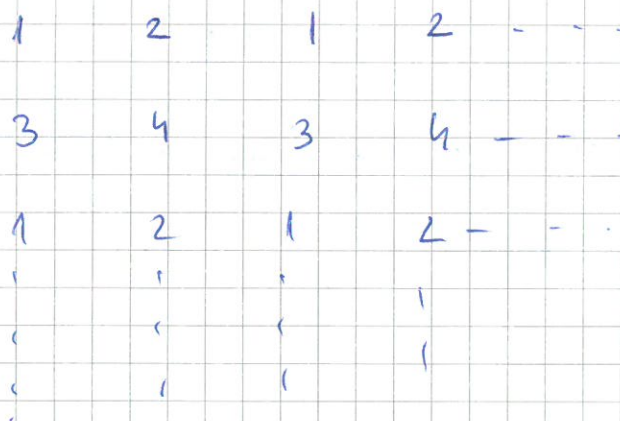
4/22

+ 1 pont

Def.: A G gráfban a $K \subseteq V(G)$ pontthalmaz klík, ha

K -ban bármely 2 pont összekötött.

Egy klík csúcsainak száma határozza meg, hogy az n gráf jó színezhető-e.

Ez egy jó minta, mivel periodikusan jól színezhető
ez a gráf. $\Rightarrow$ n színnel jól színezhető.

$$\chi(G) = 4. \quad \square$$

Def.: $\omega(G) = \max \{ |K| : K \text{ klík } G\text{-ben} \}$, azaz a legnagyobb

klíkméret G -ben.

A fenti gondolatmenethez hasonlóan: teljesen G gráfban/gráfja:

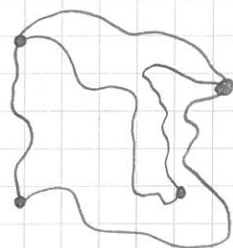
⑥

$$\chi(G) \geq w(G).$$

Biz.: Vegyünk egy $w(G)$ nemüres halmazt. Ezek csúcsait kölcsönös szomszédosságra kell bontani. $\square$

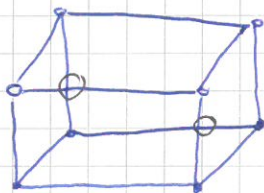
Síkgráfok

Def.: Egy G gráf síkgráf, ha lerajzolható úgy a síkra, hogy az élgörbék ne metszék egymást.

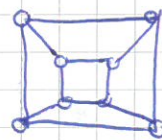

példa síkgráfra

vagy a koszár:

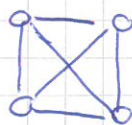

$\leadsto$

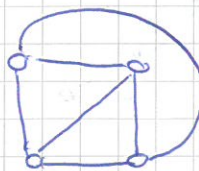

sík lerajolás.

vagy a K_4 :

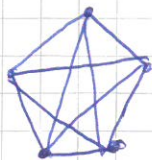
$\leadsto$

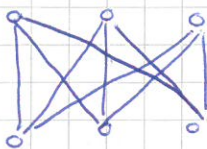
sík lerajolás.

Két alappélda nem síkgráfokra:

(T.) Ha nézzük a K_5 -öt:

K_5

$K_{3,3}$

(T.)

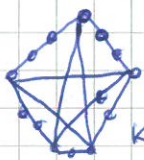
"három ház,
három szék"

$\Leftarrow$ nem síkgráfok.

All.: K_5 és $K_{3,3}$ felosztásai sem síkgráfok.

↓
néhány den felvethetünk új, másodfokú csúcsokat.

példa K_5 felosztására:

K_5 felosztása például ilyen is lehet.

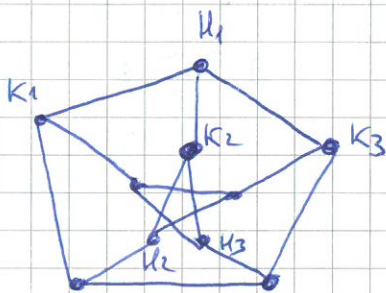
$\equiv$ lejegyzés szempontjából az új pontok mintha ott sem lennének.

All.: Egy síkgráf minden részigrafja is síkgráf.

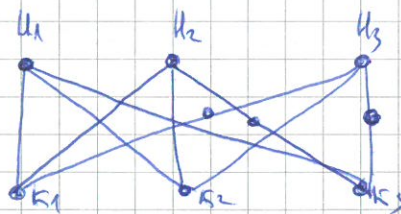
Kuratowski - tétel.

G síkgráf $\Leftrightarrow G$ nem tartalmazza K_5 és $K_{3,3}$ egyik felosztását sem.
(részigrafként).

(2.)

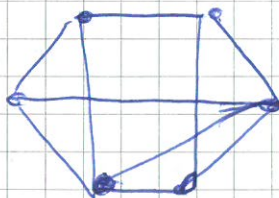
$K_{3,3}$ -at tartalmazza.

extra csúcsokkal.

Igy a Petersen-gráf nem síkgráf.

(HF.)

Síkgráf-e?

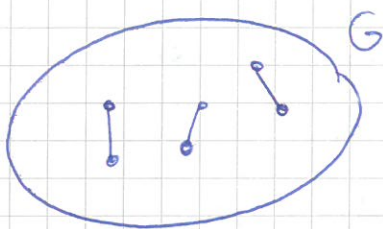
(8.)

Négysejtétel: Minden (heurisztikus) síkgráf jól síkvezethető 4

sínnal $\Rightarrow$ Tehát ha G síkgráf $\Rightarrow \chi(G) \leq 4$.

Párosítások

Def.: Az $M \subseteq E(G)$ elhalmaz párosítás G -ben, ha M -ben nincs heurisztika és semelyik két M -beli élhez nincs közös végpontja.

~~tiltott!~~

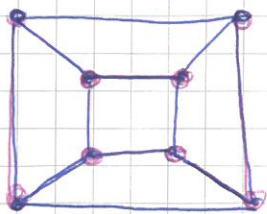
Az M -beli él végpontjainak halmazát $V(M)$ -el jelöljük.

Megj.: $2|M| = |V(M)|$.

↓ párosított pontok halmaza

Def.: Az M párosítás teljes, ha $V(M) = V(G)$, azaz M a G minden pontját párosítja.

Teljes párosítás a közelemben:

legnagyobb van ilyen

a Petersen-gráfban is.

Def.: $\chi(G) = \max \{ |M| : M \text{ párosítás} \} \leftarrow$ legnagyobb elérhető párosítás elemszáma.

Megj.: $\chi(G) \leq \frac{|V(G)|}{2}$, mert $|V(M)| = 2|M| \leq |V(G)|$.

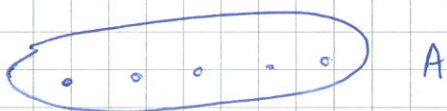
Eggenlőség: van teljes párosítás G -ben.

Ez csak páros pontszám esetén lehetséges

Párosítások páros gráfokban: Legyen G egy páros gráf A, F osztályokkal

F

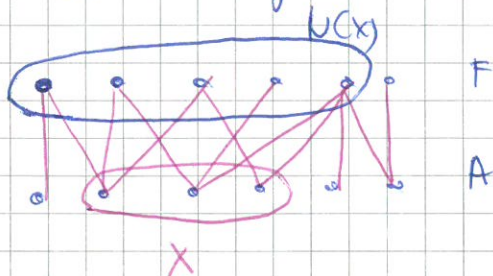
A

mivel minden M párosításban az élnek 1 alsó és 1 felső pontot használunk, ezért minden párosítás legfeljebb $|A|$ él tartalmazhat.

$$\nu(G) \leq |A| \text{ és persze } \nu(G) \leq |F|.$$

Ha $\nu(G) = |A| \Rightarrow A$ minden pontját párosítja M . Ha $\exists$ ilyen G -ben
Ez az A -t lefedő párosítás.

Definíció: Az $X \subseteq A$ pontthalmaz szomszédsága: $N(X) := \{v \in F : v$
össze van kötve valamely X -beli ponnal}. (Az X -beli pontok szomszédságainak uniója).

lehet olyan, hogy az
 $N(X)$ szűkebb,
mint az X .

$\Uparrow$
Ha találunk olyan
 $X \subseteq A$ halmazt, hogy

$N(X) < X \Rightarrow$ nincs olyan
párosítás, amely X minden pontját párosítja,
hiszen X -beli pontok páryai $N(X)$ -ből kerülhetnek ki.

Előre marad párosítatlan pont x -ből (A -ból). Minden párosítás esetén

Elnevezés: Az $x \in A$ pontnak König-azadály, ha

$$|N(x)| < |x|. \quad \uparrow \text{König Dénesről.}$$

(T:) G egy páros gráf, A, F osztályokkal.

a) König-Hall-tétel: G -ben létezik A -t lefedő párosítás

$$\Leftrightarrow G\text{-ben nincs König-azadály, azaz } \forall x \in A: |N(x)| \geq |x|.$$

b) König-Frobenius-tétel: G -ben létezik teljes párosítás

$$\Leftrightarrow |A| = |F| \text{ és } G\text{-ben nincs König-azadály, azaz}$$

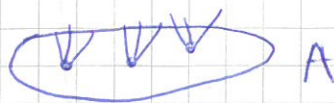
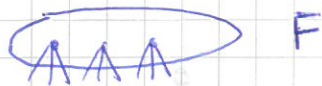
$$\forall x \in A: |N(x)| \geq |x|.$$

Jöjjön egy példa.

($d > 0$)

Ha egy G páros gráf minden pont foka d ($\equiv G$ d -reguláris),
akkor G -ben van teljes párosítás.

Biz:

König-Frob-tétel

feltételeit ellenőriznünk.

$$1.) |A| \stackrel{?}{=} |F|$$

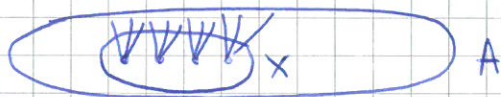
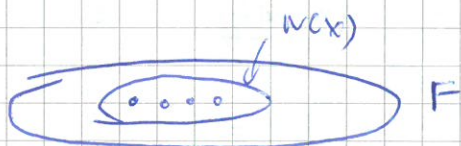
Igaz, mert az A -beli
fokösszeg $= F$ -beli

fokösszeg.

$$|A| \cdot d = |F| \cdot d$$

$$|A| = |F|.$$

2) $\forall x \subseteq A : |N(x)| \geq |x|$? $\neq 1$ pont

Megnézzük az x és az

$N(x)$ közötti kapcsolatot.

- egyrészt: $|x| \cdot d$

- másrészt: $|N(x)| \cdot d$ LEGFELJEBB,

mert $\forall N(x)$ -beli pontnak d a foka, így x -be legfeljebb d él vezet.

Tehát: $|x| \cdot d \stackrel{\text{egyenl.}}{=} \boxed{} \stackrel{\text{másként}}{\leq} |N(x)| \cdot d \quad / : d$

$|x| \leq |N(x)|$ $\square$

Ramsey - elmélet:

Feladat: 6 ember között mindig van 3, akik vagy kölcsönösen

ismerik egymást, vagy kölcsönösen nem ismerik egymást.

Biz.:

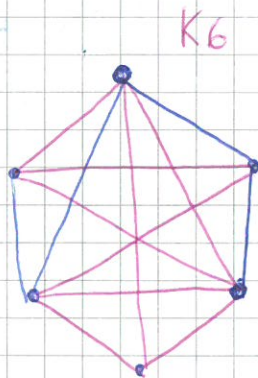
gráfelméleti nyelven:

- ismerik egymást;
- nem ismerik egymást.

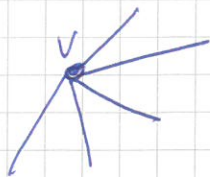
Bármely szubsztéma pirossal és kékkel

K_6 élket, kiadatul egyszerű

kapcsolat. (3 pontot kell). Ezt kell belátni.

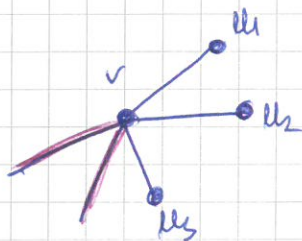
Biz: Tekintsünk egy tetszőleges piros-kék elszínezett K_6 -ot.
 Tekintsünk egy tetszőleges csúcsot.

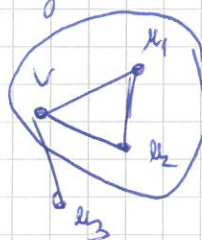
v -ből 5 él indul, ezeken az éleken a többször előforduló szín legalább 3-szor fordul elő.

Nézzünk 3 egy színi, v -ből induló élt:

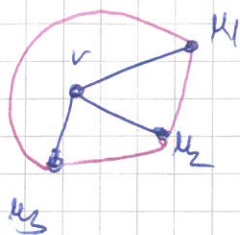
legyenek ezek végpontjai: u_1, u_2, u_3

Ha u_1, u_2 és u_3 pontok között van legalább két él, akkor v -vel együtt kialakul egy kék háromszög.

Ha az u_1, u_2, u_3 pontok között az összes él piros, akkor csak egy piros háromszög alakulhat.

Ramsey-tétel: Tetszőleges k számhoz $\exists$ olyan k -tól függő

N szám, hogy az N -pontú teljes gráf összes piros-kék elszínezésében megjelenik k -pontú egy színű klikk.

Megj: $N = 4^2$ jé. Pontosabb nem ismét.

(RF:) Van-e teljes párosítás az alábbi gráfban?

